

Nøgletal til lønforhandlingen

Den drivende kraft bag lønudviklingen er på langt sigt produktivitetsudviklingen. Jo mere effektive medarbejderne er, desto højere løn kan de oppebære. På kortere sigt er det relevant at kigge på den nuværende økonomiske situation – både lokalt på virksomhederne, men også i hele landet.

Timeproduktivitet og løn

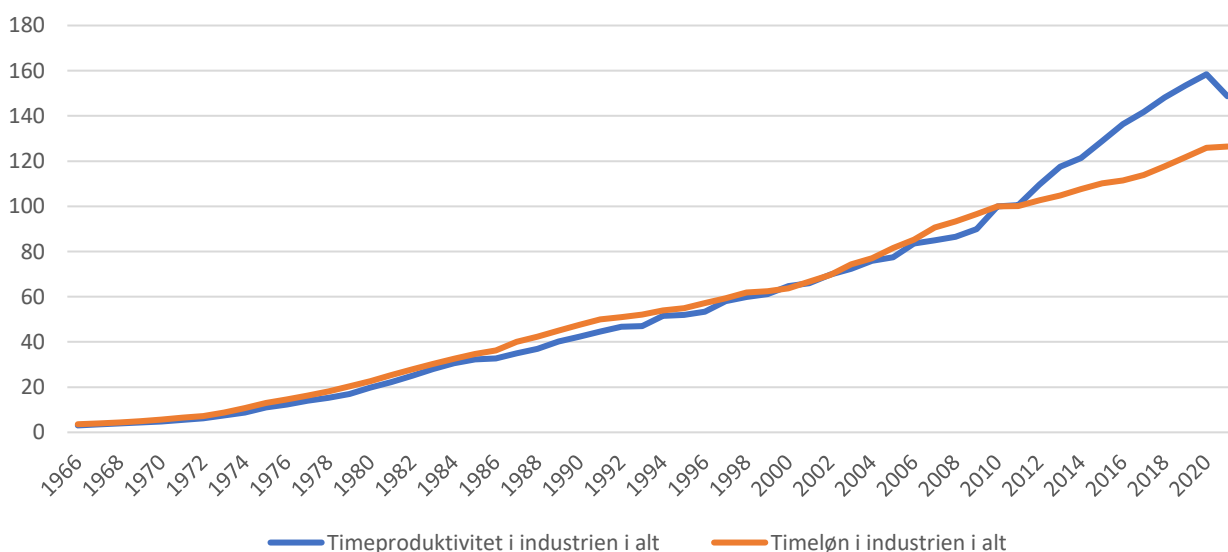
Industrien i Danmark er kendetegnet ved et højt produktivetsniveau.

Timeproduktiviteten – altså hvor mange varer der kan produceres pr. time – er fra 2011 til 2021 i gennemsnit steget med 4,0 procent om året, *jf. figur 1*, men det har ikke haft afsmittende virkning på lønudviklingen. For selv om der bliver produceret mere på den samme tid, så er timelønnen kun steget med 2,4 procent pr. år.

Forskellen mellem timeproduktivitet og lønudvikling på ca. 1,6 procentpoint pr. år er derfor, alt andet lige, tilfaldet virksomhedsejerne som gevinst.

Lønudviklingen har traditionelt fulgt udviklingen i produktiviteten - dog med udsving under høj- og lavkonjunkturer. Men de seneste 10 år er lønnen altså haltet efter produktiviteten.

Figur 1. Udviklingen i industriens løn og produktivitet (indeks 2010=100)

Anm.: Timeproduktiviteten er målt som BVT i løbende priser pr. arbejdstime. Timelønnen er målt som lønsummen i løbende priser pr. arbejdstime.

Kilde: Danmarks Statistik, tabel NABB10 og NABP10

Overskudsgraden

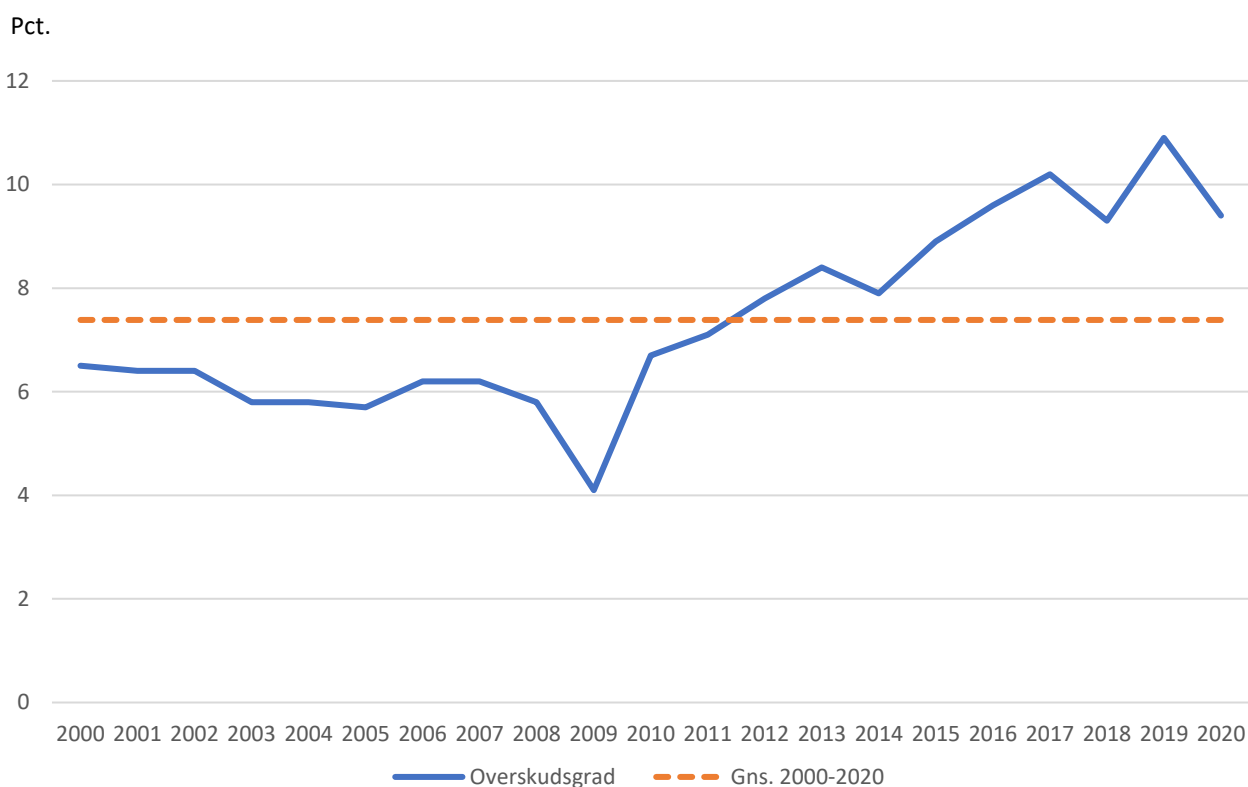

Overskudsgraden viser, om virksomhederne tjener penge. Og det gør industrivirksomhederne herhjemme som helhed. Overskudsgraden i de danske industrivirksomheder har de seneste 20 år ligget på 7,4 procent i gennemsnit, og der har de været en tendens til at overskudsgraden er steget i industrien efter finanskrisen, *jf. figur 2*.

I 2020 faldt overskudsgraden dog på grund af corona fra 10,9 procent til 9,4 procent, men på trods af pandemien hev industrivirksomhederne stadigvæk relativt pæne overskud hjem. Danmarks Statistik har endnu ikke offentliggjort data for 2021 og 2022, men forventningen til 2021 er, at overskudsgraden efter genåbningen af økonomien atter steg. Industrien havde således en rekordstor omsætning i 2021, så meget tyder på, at 2021 var et rigtig godt år for industrien.

Hvordan 2022 ender er mere usikkert, men industriproduktionen har på trods af et vanskeligt 2022 klaret sig over al forventning, og undervejs har produktionen slået nye rekorder. De store virksomheder har også afleveret pæne halvårsregnskaber i 2022, så meget tyder på, at 2022 heller ikke var så skidt endda for industrien.

Figur 2. Pæn overskudsgrad i industrien trods corona

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel REGN5A

Beskæftigelsen

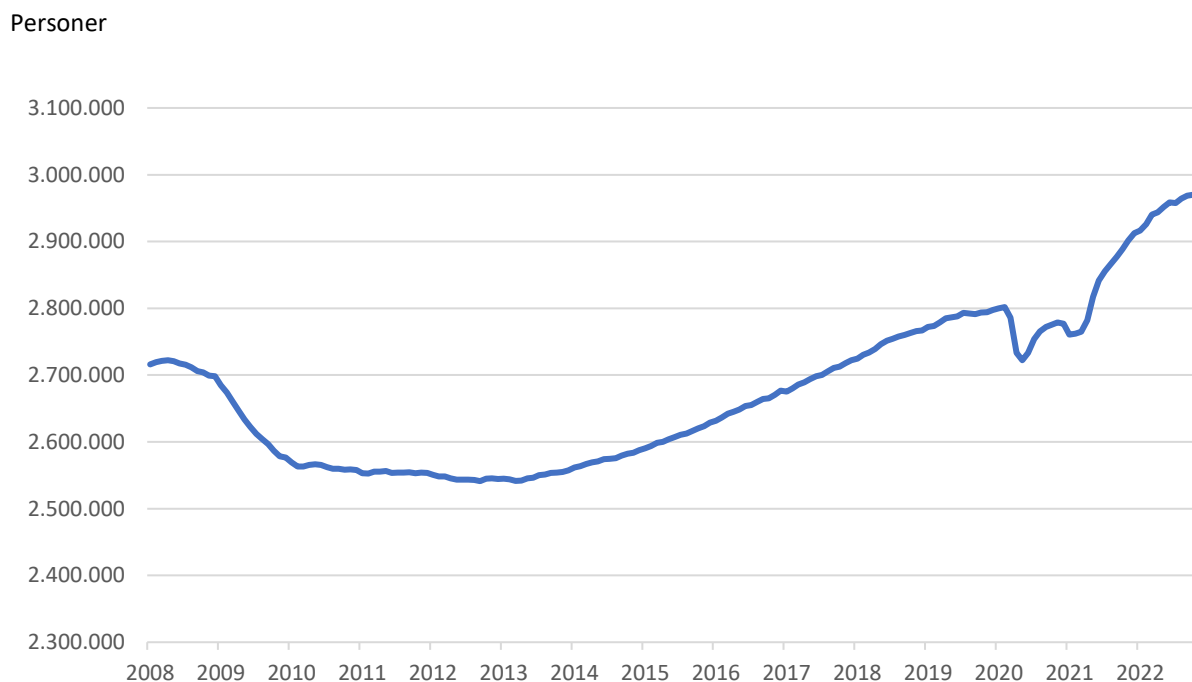

Tallene for beskæftigelsen siger noget om, hvor godt det går i Danmark. Er beskæftigelsen høj, vil det typisk betyde, at der er gang i erhvervslivet, og at det kan være svært at finde den nødvendige arbejdskraft.

Siden genåbningen efter coronapandemien er beskæftigelsen tordnet op. Lønmodtagerbeskæftigelsen er på trods af et vanskeligt 2022 med energikrise, høj inflation og stigende renter det seneste år vokset med 72.510 personer. Dermed er lønmodtagerbeskæftigelsen 172.200 personer højere end før coronakrisen. Aldrig før har så mange været i arbejde i Danmark.

Industrien har også klaret sig godt. Det seneste år er industribeskæftigelsen vokset med 10.200 personer, og samlet er beskæftigelsen i industrien i dag ca. 18.000 personer højere end før coronapandemien.

Figur 3. Samlede antal beskæftigede lønmodtagere i Danmark, sæsonkorrigeret

Anm.: Seneste observation er november 2022.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel LBESK03

Det er vigtigt at pointere, at der er store forskelle i udviklingen fra virksomhed til virksomhed og fra branche til branche. Det er derfor vigtigt, at du som tillidsrepræsentant tager fat i din lokale afdeling og undersøger status for arbejdsløsheden lokalt og inden for branchen samt virksomhedens økonomiske situation, inden du sætter dig til forhandlingsbordet.

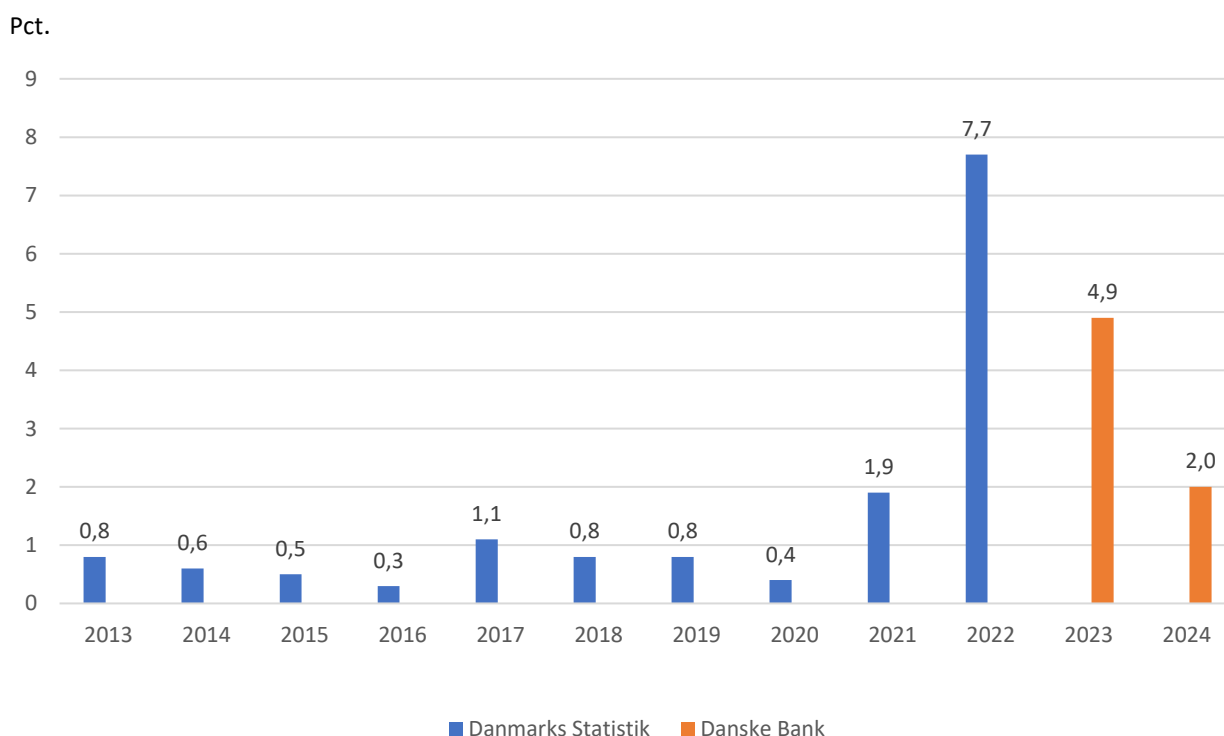
Inflation

Inflationen er også et vigtigt nøgletal at tage med til lønforhandlingerne. I 2022 har danskerne oplevet de kraftigste prisstigninger siden begyndelsen af 1980'erne. Samlet landede inflationen for 2022 på 7,7 procent. Prisernes himmelflugt har været med til at udhule lønmodtagernes købekraft, og i 2022 endte lønmodtagernes realløn i industrien med et fald på ca. 4 procent.

For at genvinde det tabte kræver det derfor kraftigere lønstigninger de kommende år, end vi har set de tidligere år, hvor inflationen har været lav. Men det er der overordnet også plads til. Konkurrenceevnen er rigtig stærk, og selvom den globale økonomi er udfordret af energikrisen og de stigende renter, forventer mange prognoser alligevel, at der vil komme fremgang i eksporten. Samtidig eksporterer Danmark mange varer, som der er stor efterspørgsel efter ude i verden. Derfor kan der også være gode muligheder for at indhente reallønstabt indenfor 2-3 år.

Figur 4. I de kommende år forventes højere inflation

Anm.: Tallene for 2023 og 2024 er en prognose.

Kilde: Danmarks Statistik, PRIS9 og Danske Bank.